

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Drugssluitingsbevoegdheid Caribisch Nederland:
ministerraad, nader rapport en indienen

Datum
3 oktober 2023

Ons kenmerk
4944903

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State gaf [advies](#) over het wetsvoorstel dat de gezaghebbers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba bevoegd maakt een drugspand te sluiten. Het nader rapport is af, het voorstel kan worden ingediend. Hoewel het dictum van het advies positief (B) is, moet het nader rapport wegens de ontslagaanvraag van het kabinet worden geagendeerd voor de ministerraad.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met het nader rapport (bijlage), agendering in de ministerraad en (na instemming) toezending aan de Koning om het gewijzigde wetsvoorstel en de gewijzigde memorie van toelichting (bijlagen) in te dienen bij de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

De bevoegdheid is geënt op artikel 13b Opiumwet, dat geldt voor burgemeesters in Europees Nederland. Zij sluit dus aan bij *comply or explain*. De gezaghebbers verzochten erom en uw voorganger zegde haar toe. De Afdeling heeft begrip voor het doel en de inhoud van het voorstel. Zij heeft een aantal opmerkingen en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel wordt ingediend.

De Afdeling adviseert meer toe te lichten over de proportionaliteit van het voorstel in het licht van grond- en mensenrechten. Dit is gebeurd.

Ook adviseert zij in het wetsartikel te zetten dat de gezaghebber is gebonden aan het evenredigheidsbeginsel, aangezien de Algemene wet bestuursrecht niet geldt in Caribisch Nederland; de rechter kan daaraan dan toetsen. Dit advies is niet opgevolgd. Er is uiteengezet waarom niet. Samengevat:

- buiten twijfel staat dat een besluit van de gezaghebber niet onevenredig mag zijn en dat hij moet bezien of een minder ingrijpend middel volstaat;
- het evenredigheidsbeginsel geldt in Caribisch Nederland gewoon, net als andere beginselen van behoorlijk bestuur. De rechter kan er concrete besluiten aan toetsen en doet dit. Dit gebeurt krachtens ongeschreven recht dat al gold in de Nederlandse Antillen en deel is van de Caribisch Nederlandse rechtsorde. Dat is erkend:
 - door de wetgever, toen Bonaire, Sint Eustatius en Saba openbare lichamen werden (2010), en later bij zeker vijf andere voorstellen, waaronder voorstellen met gezaghebbersbevoegdheden;
 - in de Wet administratieve rechtspraak BES, als iemand in Caribisch Nederland procedeert (strijd met beginselen is een vernietigingsgrond in bodemzaken en een schorsingsgrond in kort geding);

- unaniem in de Caribisch Nederlandse staats- en bestuursrechtelijke literatuur (handboeken en tijdschriftartikelen worden aangehaald);
 - in Caribisch Nederlandse rechtspraak: in eerste aanleg en hoger beroep, in kort geding en bodemprocedures, in de gepubliceerde rechtspraak terug te leiden tot 1997, met een bestendige lijn tot 2023. De rechter in Bonaire verwees recent ook naar de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, die het evenredigheidsbeginsel nota bene in een drugssluitingszaak invulde, en vernietigde een besluit dat daarmee volgens hem in strijd was.
- één beginsel in dit ene specifieke voorstel verankeren, is ongewenst. Dit kan het onterechte idee wekken dat het níet geldt als bevoegdheden uit ándere wetten worden toegepast en dat ándere beginselen niet gelden bij drugssluitingen. Algeméne wetgeving is de plek om desgewenst algemene bepalingen te verankeren (vgl. in Europees Nederland: de Algemene wet bestuursrecht). SBZK [schreef](#) de Tweede Kamer in april dat hiernaar voor Caribisch Nederland onderzoek wordt gedaan.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector staats- en bestuursrecht

Datum
3 oktober 2023

Ons kenmerk
4944903

De gelegenheid is gebruikt om in het nader rapport vermelde actualiseringen en preciseringen door te voeren. Oorspronkelijk was bovendien bedacht de Opiumwet 1960 BES redactioneel bij de tijd te brengen. Daar is bij nader inzien van afgestapt, omdat het zeer veel kleine wijzigingen betrof waardoor de focus van het voorstel anderszins werd. Deze wijzigingen zijn inmiddels verwerkt in een nota van wijziging voor het Verzamelwetsvoorstel VWS 2023.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

- De ontslagaanvraag van het kabinet lijkt niet aan indiening in de weg te hoeven staan. Het betreft nieuwe wetgeving, maar de beleidskeus om drugswetgeving niet alleen strafrechtelijk, maar ook bestuursrechtelijk te handhaven, maakte de wetgever al eerder en vaker, namelijk voor Europees Nederland. Dit daarop geënte voorstel regelt zoiets nu ook in Caribisch Nederland. SBZK kondigde het voorstel in [december](#) en [april](#) bovendien al aan de Tweede Kamer aan op de lijst met prioritaire onderwerpen *comply or explain*.
- In verband met prioritering geldt dat dit een door de gezaghebbers verzochte bevoegdheid is, die uw voorganger aan hen heeft toegezegd en waarvan de Raad voor de rechtshandhaving vindt dat zij voortvarender moet worden opgepakt.
- Politiek is relevant dat de vergelijkbare Europees Nederlandse bevoegdheid periodiek kritisch in de Tweede Kamer ter sprake komt (bijv. van de zijde van SP en D66), waaronder de vraag of burgemeesters die evenredig toepassen.

4.2 Ontwikkelingen hiervoor

U [bood](#) het voorstel op 28 september 2022 aan de Koning aan om advies te vragen aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Daarvoor is het met uw instemming aangeboden in de [CBJ](#) en de [ministerraad](#).

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de behandelend ambtenaar in de kantlijn zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.